

FIȘA DISCIPLINEI

Anul universitar 2025/2026

1. Date despre program

1.1. Instituția de învățământ superior	Universitatea din București
1.2. Facultatea	de Istorie
1.3. Departamentul	Relații Internaționale și Istorie Universală
1.4. Domeniul de studii	Istorie
1.5. Ciclul de studii	Masterat
1.6. Programul de studii	Științele antichității, medievistică și arheologie: specializarea B - Studii medievale

2. Date despre disciplină

2.1. Denumirea disciplinei	Lucrări practice. Analiza textelor politice medievale						
2.2. Titularul activităților de curs	Lect.dr. Liviu Damian						
2.3. Titularul activităților de seminar	Lect.dr. Liviu Damian						
2.4. Anul de studiu	II	2.5. Semestrul	I	2.6. Tipul de evaluare	Verificare	2.7.Regimul disciplinei	Obligatorie

3. Timpul total estimat

3.1. Număr de ore pe săptămână	3	3.2. Din care Curs	2	3.3. Seminar	1
3.4. Total ore din planul de învățământ	42	3.5. Din care Curs	28	3.6. Seminar	14
Distribuția fondului de timp					
Studiul după manual, suport de curs, bibliografie și notițe					55
Documentare suplimentară în bibliotecă, pe platformele electronice de specialitate și pe teren					40
Pregătire seminare/ laborator, teme, referate, portofolii și eseuri					33
Tutorat					5
Alte activități					
3.7. Total ore de studiu individual					133
3.8. Total ore pe semestru					175
3.9. Număr de credite					7

4. Precondiții (acolo unde este cazul)

4.1. de curriculum	
4.2. de competențe	

5. Condiții (acolo unde este cazul)

5.1. de desfășurare a cursului	
5.2. de desfășurare a seminarului/ laboratorului	

6. Rezultatele învățării

Cunoștințe	Studentul/absolventul descrie și clasifică conceptele fundamentale și terminologia specifică privind evenimentele și fenomenele istorice în epoca antică sau medievală. Studentul/absolventul descrie tipologia și caracteristicile surselor istorice și identifică sursele istorice antice sau medieval relevante.
Aptitudini	Studentul/absolventul aplică conceptele istorice și utilizează terminologia potrivită pentru analizarea evenimentelor și contextelor specifice, din perspectiva temporală și geografică. Studentul/absolventul analizează și interpretează sursele istorice.
Responsabilitate și autonomie	Studentul/absolventul formulează interpretări argumentate ale fenomenelor istorice, folosind în mod adecvat terminologia de specialitate. Studentul/absolventul selectează și evaluează critic diferitele tipologii de surse istorice.

7. Conținuturi

7.1. Curs	Metode de predare	Observații
1. Antichitatea târzie: forme ale gândirii Precreștine. Istoria formelor (Bizanț-Occident) 2. Forme ale gândirii în Noul Testament, la post-apostolici și apologeți (gândirea filosofică păstrată în structurile teologiei) 3. Părinții latini și formele gândirii 4. Părinții greci/bizantini și formele gândirii (filozofia bizantină) 5. Primatul credinței 6. Primatul rațiunii 7. Acordul dintre rațiune și credință (Bizanț-Apus) (logica/gândire-formă/gândire-ființă) 8. Forme ale gândirii bizantine (sec. XII) 9. Gândirea arabă (forme specifice/receptare, influențe și dispute) 10. Societate și forme ale gândirii politice (specificul creștin bizantin - comparație cu Occidentul) 11. Cearta universalilor (gândire și realitate) 12. Mistica (Simeon Noul Teolog/Bizanț - comparație cu Occidentul) 13. Universitățile și sistemele de gândire (contribuțiile gândirii teologice și filosofice medievale)	Prelegere/citirea textelor/fragmentelor importante raportate la prelegere/dezbateri	Material pentru lectură tipărit/digitalizat (/texte/imagini/ variate tipuri de izvoare analizate în raport cu textul)
Bibliografie: Alain de Libera, <i>Gândirea Evului Mediu</i> , Editura Amarcord, Timișoara, 2000 Baird, Forrest E., and Kaufmann, Walter, 2007, <i>Medieval Philosophy</i> , 5th edition, Philosophic Classics (Volume 2), Upper Skaddle River, N. J.: Prentice-Hall. Bosley, Richard N., and Tweedale, Martin, 2006, <i>Basic Issues in Medieval Philosophy: Selected Readings Presenting the Interactive Discourses among the Major Figures</i> , 2nd edition, Peterborough, Ont.: Broadview Press.		

Canning, Joseph, *A History of Medieval Political Thought 300–1450*, London: Routledge, 1996

Dronke, Peter (ed.), *A History of Twelfth-Century Western Philosophy*, Cambridge: Cambridge University Press, 1988

Etienne Gilson, *Filozofia în Evul Mediu*, București, Humanitas, 1995

Gersh, Stephen, *Middle Platonism and Neoplatonism: The Latin Tradition*, 2 volumes (Publications in Medieval Studies: Volume 23), Notre Dame, Ind.: University of Notre Dame Press, 1986

Gierke, Otto Friedrich von, 1900, *Political Theories of the Middle Age*, Frederic William Maitland (trans.), Cambridge: Cambridge University Press, 1900

Gracia, Jorge J. E. and Timothy Noone, *A Companion to Philosophy in the Middle Ages* (Blackwell Companions to Philosophy), Oxford: Blackwell Publications, 2003

Hyman, Arthur, Walsh, James J., and Williams, Thomas (eds.), 2010, *Philosophy in the Middle Ages: The Christian, Islamic and Jewish Traditions*, 3rd edition, Indianapolis: Hackett Publishing Company; 1st edition, 1978; 2nd edition, 1983.

Inglis, John (ed.) *Medieval Philosophy and the Classical Tradition: In Islam, Judaism, and Christianity*, London-New York: Routledge, 2002

Kantorowicz, Ernst H., *The Kings Two Bodies*, Princeton University Press, 1997

Koterski, Joseph W., S.J., *An Introduction to Medieval Philosophy: Basic Concepts*, Chichester: Wiley-Blackwell, 2009

Kretzmann, Norman, et al. (eds.), *The Cambridge History of Later Medieval Philosophy: From the Rediscovery of Aristotle to the Disintegration of Scholasticism, 1100–1600*, Cambridge: Cambridge University Press, 1982

Luscombe, D. E., *Medieval Thought* (History of Western Philosophy: Volume 2), Oxford: Oxford University Press, 1997

MacDonald, Scott, and Kretzmann, Norman, "Medieval Philosophy," *Routledge Encyclopedia of Philosophy* (Volume 6), London: Routledge, pp. 269–77, 1998

Marenbon, John, *Medieval Philosophy: An Historical and Philosophical Introduction*, London: Routledge, 2007

McGrade, A. S. (ed.) *The Cambridge Companion to Medieval Philosophy*, Cambridge: Cambridge University Press., 2003

Pasnau, Robert, and Christina van Dyke (eds.), 2010, *The Cambridge History of Medieval Philosophy*, Cambridge: Cambridge University Press.

Platon, Alexandru Florin, „*Corpul politic*” in *cultura europeană. Din Evul Mediu până în epoca modernă*, Ed. Polirom, Iași, 2017

Platon, Alexandru Florin, *De la Cetatea lui Dumnezeu la Edictul din Nantes*, Polirom, Iași, 2005

Quasten, Johannes, *Patrology* (4 volumes), Notre Dame, Ave Maria Press, 1986

Quillet, Jeannine, *Cheile puterii în Evul Mediu*, Ed. Corint, București, 2003

Schoedinger, Andrew B. (ed.), 1996, *Readings in Medieval Philosophy*, New York: Oxford University Press.

Spade, Paul Vincent, "Medieval Philosophy," in Anthony Kenny (ed.), *The Oxford Illustrated History of Philosophy*, Oxford: Oxford University Press, Chapter 2, pp. 55–105, 1994

Ulmann, Walter, *Law and Politics in the Middle Ages: An Introduction to the Sources of Medieval Political Ideas*, 1976

Vlăduțescu, Gheorghe, *Alianța cu filosofia în primele veacuri creștine*, București, Paideia, 2018

Vlăduțescu, Gheorghe, *Filosofia primelor secole creștine*, Editura Enciclopedică, București, 1995

Vlăduțescu, Gheorghe, *Gândirea Evului Mediu*, vol. I-II, București, Minerva, 1984

Vlăduțescu, Gheorghe, *O istorie a ideilor filosofice*, Editura Științifică, București, 1990

7.2 Seminar	Metode de predare	Observații
Creștinismul: răsturnarea valorilor (concepte) „πίστις”/„νοῦς”/„λόγος” / „συγκράθεσις” Resimbolizarea lumii (imaginea / concepția despre lume) Clement din Alexandria, Pedagogul / Stromatele /- despre mâncare, gândire și filosofie (fragmente) Origen: hermeneutica / libertate și rugăciune / apologetica (inovație creștină?): Contra Celsus [alte reacții: Marcus Aurelius / Porfiriu/ Plotin / Iulian Apostatul / Damascius (550?)] Tertulian, Apologeticum / - alte scrieri moral-filozofice / Eusebius (analogia cu natura) / Atanasie (respingerea polimorfismelor și dualismelor / Synesius (De regno) / Isidor Pelusiotul (folosul gândirii păgâne) Atanasie: Contra Gentes / De Incarnatione Verbi Dei (sinteza	Analiza textelor/întrebare-răspuns	

gândirii în Răsărit / o nouă direcție) / hermeneutica Chiril al Alexandriei: Zece cărți împotriva lui Iulian Apostatul Ioan Philoponos (premise teologice în cercetarea naturii) Augustin, Despre cetatea lui Dumnezeu (doctrina politică / sinteza gândirii în Apus – o nouă direcție) / Enchiridion / Gelasius I, Scrisoare către împăratul Anastasius / Isidor din Sevilla, Sententiae, III, cap. 51 – (5) Alcuin, Scrisoare către Carol cel Mare: doctrina politică Augustin: Confesiunile / Solilocvii (despre adevăr - fragmente) / Leon cel Mare, Predica despre Roma (La ziua nașterii apostolilor Petru și Pavel) – ideea politică Grigore cel Mare, Dialoguri despre moarte (credință, medicină, miracol) / Regula pastorei: humilitas (contribuții la gândirea politică) / Beda Venerabilul [(11) fragmente din predici] Vasile cel Mare, Cuvânt către tineri despre folosul învățaturii eline / Ioan Gură de Aur, Scriptura și filozofia păgână, Asterius de Amasea, Predica (gândire morală) / Ieronim, despre educație (fragmente) Grigore de Nazianz, Grigore de Nyssa, Macrina: „gândire” catehetică (κατηχέω/κατηχήσις) / raportul dintre teologie și filozofie Theodoret din Cyr, Zece cuvinte despre providență Boethius, Mângâierile filosofiei Ioan Damaschin (sec. VII-VIII) Despre bine și rău (în gândirea răsăriteană) / despre cunoaștere, logică și filozofie [fragmente]/Apărarea filosofiei (fragment)/Logica Nil Ascetul, Filocalia – Cuvânt ascetic și gândire profană/ Maxim Mărturisitorul, Capete gnostice / Ambigua Columban (sec. VII): Cuvântări despre minte și disciplină – fragmente) Al-Kindi/Al-Rāzī/al-Farabi/Avicenna (Ibn Sīnā)/Averroës (Ibn Rushd)/al-Ghazālī (despre inconsecvența filozofilor) Anselm (sec. XI) Cur Deus Homo / Proslogion / Monologion - soteriologia; - argumentul ontologic; Simeon Noul Teolog, m. 1022 [(3) fragmente] [Cele 225 de capete teologice și practice (35)] Roger Bacon (către papa Clement IV): scrisoare despre importanța filozofiei Tomma din Aquino, <i>Summa theologiae</i> (rațiune și credință)		
Bibliografie: Colecții de izvoare: PSB (serie nouă) <i>Biblioteca medievală</i> (Alexander Baumgarten - coord.) <i>Patrologia Graeca et Latina</i> (Jacques Paul Migne - ed.) <i>Sources Chrétiennes</i> (Jean Daniélou et al./începând cu 1941) <i>The Center for the Study of New Testament Manuscripts</i> (CSNTM/D. B. Wallace coord.)/(pentru mss.grecești+imagini) <i>NET B</i> (Dr. W. Hall Harris et al.)/(pentru limba greacă a NT și alte materiale academice)		

- indicațiile pentru texte vor fi date la fiecare clasă
- liste cu bibliografia suplimentară (inclusiv cu lucrări speciale) va fi indicată la clasă

8. Coroborarea conținuturilor disciplinei cu așteptările reprezentanților comunității epistemice, asociațiilor profesionale și angajatori reprezentativi din domeniul aferent programului

Conținutul disciplinei este elaborat și actualizat pe baza discuțiilor purtate cu reprezentanții partenerilor și angajatorilor tradiționali și potențiali pentru absolvenții programului. Sunt evaluate permanent conținuturile disciplinei și asigurarea competențelor necesare inserției pe o piață a muncii dinamică și complexă.

9. Evaluare

Tip de activitate	9.1. Criterii de evaluare	9.2. Metode de evaluare	9.3. Pondere din nota finală
9.4. Curs	Participare activă la clasă	scris	70%
9.5. Seminar	Studierea și prezentarea unei surse (dezbateri)	orală	30%
Standard minimum de performanță	Cunoașterea punctuală a direcțiilor de gândire medievală (pe etape) Raportul dintre surse și interpretări Cunoașterea dezbaterilor istoriografice referitoare la cadre și contexte medievale Sesizarea progresului în domeniul istoriei ideilor Învățarea cuvintelor (cheie din text) în limba greacă		

Data Completării
30.09.2025

Semnătura titularului de curs

Semnătura titularului de seminar

Data avizării în
departament
1.10.2025

Semnătura Directorului de
Departament